

Kassasuo, Ii

Kassasuon tärkeimmät piirteet luontoarvojen kannalta ovat (1) *Loeskyppnum badium* lettonevan (kultasirppisammallettoneva) esiintymä (CR-luokka), (2) sijainti Muhosuon kanssa samassa luonnontilaisten soiden portaittain alenevassa sarjassa sekä (3) suonreunojen kivennäismaiden geomorfologiaan liittyvä suokompleksirakenne ja sen heijastuminen kasvillisuudessa (esiintyy viettäviä suonosia ja sen myötä lievästi mesotrofisia ja kausikuivia välipintaneva-aloja sekä vähäinen tasaisen tulvivan hiekka-alueen arokosteikko-osa). Uhanalaislajeista tavattiin *Loeskyppnum badiumin* (lajiesiintymänä 2 paikkaa) lisäksi ruskopiirtoheinä (*Rhynchospora fusca*) ja rimpivihvilä (*Juncus stygius*, luontoarvolajeista (Sammalteryöryhmä 2011) lamparerahkasammal (*Sphagnum platyphyllum*).

Kassasuo saa vesiä etelästä, Muhosuon (Koukkarasuon) suunnasta leveän suotörmän kautta ja lounaasta Aaltokankaan kivennäismailta parin juotin kautta. Lounaisosa on selvästi koillisosaa ylempänä. Lähellä Aaltokankaan jatketta, jossa on metsätie, on karun lounaisosan ja alavamman koillisosan välissä vähäinen, viettävä mesotrofinen ala (MeKaN, MeKaSN) ja toisessa kohtaa lakkapäpetäjäkköä, jonka läpi näkyy ylävämmältä suonosalta alavammalle. Lounaisosassa on alkukohdistaan osin mesotrofisten juottien välissä rahkoittuneita, heikosti minerotrofisia suoaloja, pieneltä osin kapeita rahkakeitaita. Suon suurempi ja alavampi koillispuolisko on väli-rimpipinta-aapa, jossa suuret, niukkajänteiset rimmet ovat itäosassa (*Rhynchospora fusca* yhdessä kohdassa). *Loeskyppnum badium* lettoneva (Ruuhijärvi 1960, Eurola & Kaakinen 1978, Eurola et al. 1995, Laitinen et al. 2011) sijaitsee kivennäismaan laidassa kohdassa, jossa kivennäismaa selvästi viettää kohti suota, ja jossa veden virtauspaine on ylävämmältä Koukkarasuolta etelästä kohti Kassasuon koillisosaa (potentiaalinen lähteisyyden esiintymispaikka). *Loeskyppnum badium* lettoneva on vain vajaan parin aarin kokoinen, mutta suotyyppiä edustavat alat ovat tyypillisesti hyvin pieniä (Ruuhijärvi 1960, Laitinen et al. 2011). Kassasuon kuviota voikin pitää Pohjois-Pohjanmaan oloissa edustavan kokoisena. Tyypillä yleensä esiintyvä *Warnstorfia sarmentosa* ei inventoinnissa löytynyt (mahdollisesti liian kuivanoloinen kohta ala lajille). Ala oli *Carex lasiocarpa* -valtainen ja lajistovaikutelmaltaan hyvin keskustavaikutteinen, mitä piirrettä myös Perssonin (1961) korostaa tämän tyyppin yhteydessä. Samoin niukkalajisuus luonnehti kuviota. Kassasuon Itäosan rimmessä tavattiin *Rhynchospora fusca* yhdessä kohdassa. Muhosuon (Koukkarasuon) ja Kassasuon välisellä metsäisellä vedenpurkausrinteellä Kassasuon itäpään rimmen eteläpuolella esiintyi pienillä metsäaukioilla ja avosuon laidassa viettäviä kausikuivia suoaloja (mesotrofista *Molinia-Sphagnum compactum-S. tenellum* nevarämettä, mesotrofista kalvakkanevaa, oligotrofista *Trichophorum cespitosum* kalvakkanevaa). Kassasuon arokosteikko-osa on hyvin pieni, mutta erittäin luonnontilainen. Se sijaitsee lähellä luoteisreunan pikkutietä, lyhyiden rantavallin pätkien välissä (*Carex lasiocarpa* aro – aroneva, ohuenko turvekerros tavataan) (Laitinen 2008). Arokosteikko-osan yhteydessä on lisäksi mm. oligotrofista kausikuivaa kalvakkanevarämettä.

Veden tulo juotteja pitkin suolle on täysin vapaa niin ylävämmässä luonaiosassa kuin alavammassa koillisosassakin (*Loeskypnum badium* lettoneva). Suon reunat ovat täysin ojituksista vapaat lukuun ottamatta itänurkkaa. Yksi iso rimpi itänurkasta länteen on osittain kuivumassa (vähäistä taimettumista), koska kaivettu oja puhkaisee kapean mineraalimaakaiston, jota pitkin suovesiä poistuu Kassasuon tästä osasta. Suonosan ennallistamismahdollisuuden erillinen tutkimus (yhden ojan tukkiminen kaiston kohdalta) on hyvin tärkeää. (Luonnontilaluokka 4).